

# Obsah

<b>O autorkách</b> .....	<b>9</b>
<b>Předmluva</b> .....	<b>12</b>
<b>1. Úvod do psychologie, psychologie práce a organizace</b> .....	<b>13</b>
1.1 Vznik a vývoj vědecké psychologie .....	14
1.1.1 Psychofyzika: předzvěst vědecké psychologie .....	15
1.1.2 Asocianismus, experimentální psychologie – nástup vědecké psychologie .....	15
1.1.3 Gestaltpsychologie (tvarová psychologie) .....	17
1.1.4 Psychoanalýza a další směry tzv. hlubinné psychologie .....	20
1.1.5 Behaviorismus .....	28
1.1.6 Humanistická a kognitivní psychologie .....	31
1.1.7 Syntetické pojetí .....	33
1.2 Soustava psychologických disciplín a předmět psychologie .....	34
1.2.1 Soustava psychologických disciplín – struktura psychologie ....	34
1.2.2 Předmět psychologie .....	35
1.3 Vývoj a předmět psychologie práce a organizace .....	36
1.3.1 Vznik a vývoj psychologie práce a organizace .....	37
1.3.2 Psychotechnika – poradenská psychologie práce .....	39
1.3.3 Human relations – sociální psychologie práce .....	41
1.3.4 Inženýrská psychologie a ergonomie .....	43
1.3.5 Psychologie organizace .....	44
1.3.6 Předmět a dílčí oblasti psychologie práce a organizace .....	46
1.4 Zaměření a formy odborné psychologické činnosti .....	50
1.4.1 Psychologický výzkum .....	51
1.4.2 Psychologická expertizní činnost .....	52
1.4.3 Psychologické poradenství .....	53
1.4.4 Klinické přístupy .....	53
1.5 Metody psychologie, psychologie práce a organizace .....	54
1.5.1 Pozorování .....	54
1.5.2 Experiment .....	56
1.5.3 Dotazování .....	60
1.5.4 Psychologické testy .....	65
1.5.5 Škály .....	66
1.5.6 Sociometrie .....	67
1.5.7 Studium objektivních materiálů .....	69

1.5.8	Studium průběhu a výsledků pracovní činnosti .....	69
1.5.9	Profesiografie .....	70
1.5.10	Metody psychologické intervence a výcviku .....	71
1.6	Shrnutí a otázky .....	71
<b>2.</b>	<b>Základní psychologické pojmy .....</b>	<b>75</b>
2.1	Lidská psychika a podmínky jejího fungování .....	76
2.2	Psychické procesy, stavy a funkce .....	77
2.2.1	Poznávání .....	78
2.2.2	Pozornost, paměť a učení .....	82
2.2.3	Cítění .....	83
2.2.4	Snažení .....	85
2.3	Pojem osobnost .....	86
2.3.1	Základní charakteristika .....	86
2.3.2	Vývoj osobnosti .....	87
2.3.3	Struktura osobnosti .....	90
2.3.4	Profilující vlastnosti osobnosti – temperament, postoje a charakter .....	97
2.3.5	Poruchy osobnosti .....	101
2.4	Základní pojmy sociální psychologie – vztah osobnosti a společnosti ..	106
2.4.1	Sociální percepce .....	106
2.4.2	Sociální komunikace .....	108
2.4.3	Sociální skupiny, pozice a role .....	109
2.5	Shrnutí a otázky .....	111
<b>3.</b>	<b>Člověk v pracovním prostředí .....</b>	<b>113</b>
3.1	Podmínky činnosti člověka v pracovním prostředí .....	114
3.1.1	Prostorové a funkční podmínky pracoviště .....	115
3.1.2	Fyzické podmínky práce .....	118
3.1.3	Organizační podmínky práce .....	124
3.2	Využití poznatků inženýrské psychologie a ergonomie .....	125
3.2.1	Základní otázky vztahu člověka a technického zařízení .....	126
3.2.2	Interakce člověka a technických zařízení .....	129
3.3	Spolehlivost pracovního výkonu a bezpečnost práce .....	134
3.3.1	Spolehlivost pracovního výkonu .....	134
3.3.2	Psychologické otázky bezpečnosti práce .....	135
3.3.3	Choroby z povolání .....	138
3.4	Únava, režim práce a odpočinku .....	140
3.4.1	Únava a její projevy .....	140
3.4.2	Stres a náročné situace v práci .....	142
3.4.3	Režim práce a odpočinku .....	145
3.5	Shrnutí a otázky .....	147

<b>4. Člověk v pracovním procesu</b> .....	<b>149</b>
4.1 Pracovní činnost .....	150
4.1.1 Analýza pracovní činnosti .....	151
4.1.2 Profesiografie a profily pracovních míst .....	153
4.2 Pracovní způsobilost, kvalifikace a kompetence pracovníků .....	158
4.3 Pracovní výkon a výkonnost .....	164
4.4 Motivace pracovního jednání a pracovní spokojenost .....	171
4.4.1 Výkonová motivace a aspirace .....	171
4.4.2 Vybrané teorie motivace pracovního jednání .....	172
4.4.3 Pracovní spokojenost .....	178
4.5 Osobnost člověka z hlediska jeho uplatnění v práci .....	184
4.6 Shrnutí a otázky .....	189
<b>5. Mezilidské vztahy na pracovišti</b> .....	<b>191</b>
5.1 Člověk – bytost společenská .....	192
5.2 Mezilidské vztahy a sociální klima na pracovišti .....	194
5.3 Pracovní skupiny a týmy .....	198
5.3.1 Základní charakteristiky .....	198
5.3.2 Strukturování pracovních skupin a týmů .....	200
5.3.3 Sociální normy, tradice a hodnoty pracovní skupiny .....	203
5.4 Komunikace v pracovním prostředí .....	204
5.5 Osobnost a činnost manažera .....	207
5.5.1 Postavení manažera v podniku a nároky na jeho osobnost ....	208
5.5.2 Manažer a vedení lidí, komunikace s pracovníky .....	211
5.5.3 Výběr, přijímání a adaptace pracovníků .....	214
5.5.4 Hodnocení pracovníků .....	217
5.6 Stimulace pracovního jednání .....	220
5.6.1 Stimulace pracovníků .....	220
5.6.2 Stimulace pracovních skupin .....	224
5.7 Uplatnění psychologie v systému práce s lidmi .....	225
5.7.1 Psychologie v personalistice .....	226
5.7.2 Psychologie v sociální práci .....	227
5.8 Management diverzity .....	228
5.9 Poradenská péče o pracovníky .....	240
5.9.1 Vymezení poradenství .....	240
5.9.2 Specifické skupiny pracovníků .....	241
5.9.3 Problémové jednání pracovníků .....	245
5.10 Shrnutí a otázky .....	249
<b>Literatura</b> .....	<b>251</b>
<b>Rejstřík</b> .....	<b>255</b>